

11 -13 YAŞ ÇOCUKLARIN BESLENME DAVRANIŞLARI İLE OBEZ AKRANLARINA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ*
ANALYSIS THE RELATIONSHIP BETWEEN THE NUTRITIONAL BEHAVIOURS OF 11-13 YEAR OLD CHILDREN AND THEIR ATTITUDES TOWARDS THEIR OBESE PEERS

Yonca ÖZTÜRK**
Ufuk ALPKAYA***
Kübra KESKİN****
Arzu ÇUBUK*****

Öz

Bu çalışmanın amacı 11 - 13 yaş ($X=12,19 \pm ,82$ yıl) yaş arası çocukların beslenme davranışları ile obez akranlarına karşı tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmaya İstanbul ili, Kartal ve Maltepe ilçelerinde bulunan iki devlet okulunda okuyan 402 (204 kadın, 198 erkek) öğrenci gönüllü olarak katılmıştır. Beslenme davranışının belirlenmesinde Edmundson ve ark. (1996) tarafından geliştirilen, Öztürk ve Erdoğan (2010) tarafından Türk çocuklarına uyarlanan Beslenme Davranış Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçekte toplam en düşük puan -14 ve en yüksek puan +14'tür. Öğrencilerin obez akranlarına karşı tutumlarını belirlemek için Çelik ve ark. (2015) tarafından geliştirilen Obez Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Bu ölçekte alınabilecek en düşük puan 0, en yüksek puan 80'dir.

İstatistiksel analizlerde, çocukların ölçeklerden aldıkları puanların aritmetik ortalamalar belirlenmiş, Pearson korelasyon katsayısı kullanılarak ortalamalar arasında ilişkiye bakılmış ve anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir. Tüm çocukların beslenme davranışları $2,28 \pm 5,62$, kadınların $3,01 \pm 5,54$, erkeklerin $1,52 \pm 5,61$ puan ile orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Tüm çocukların obez akranlarına karşı tutum puanları $65,41 \pm 10,13$, kadınların $65,97 \pm 9,79$, erkeklerin $64,83 \pm 10,46$ puan ile olumlu tutum sergiledikleri görülmüştür. İstatistiksel olarak, tüm çocukların beslenme davranışı ile obez akranlarına karşı tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$). Kadın ve erkek olarak ayrı ayrı bakıldığında, hem kadınlarda hem de erkeklerde beslenme davranışı ile obez akranlarına karşı tutumları arasında da anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

Anahtar Kelimeler: Beslenme davranışı, Obezite, Çocuk.

Abstract

The aim of this study is to analyze relationship 11-13 year old ($x=12,19 \pm 82$ years old) children nutritional behaviours and their attitudes towards their obese peers. In İstanbul 402 volunteer students (204 girls and 198 boys) from two public schools in Kartal and Maltepe districts participated in this study. To determine the nutritional behavior, nutritional behaviour scale developed by Edmundson et al (1996) and adapted to the Turkish students by Öztürk and Erdoğan (2010) was used. In this scale; the lowest score is -14 and the highest is +14 in total. Attitude scale for obese children developed by Çelik and Ark (2015) was used for determining the attitudes of the school children towards their obese peers. In this scale, the lowest point is 0 and the highest point is 50 in total.

Arithmetical averages of the students' scores were taken. Using Pearson correlation coefficients, the relationship among averages was analyzed and the level of significance was set at $p<0.05$. Nutritional behaviours of all children were found to be moderate as 2.28 ± 5.62 , with 3.01 ± 5.54 for the girls and 1.52 ± 5.61 for the boys. Attitude scales of all children towards their obese peers were found positive $65,41 \pm 10,13$, with $65,97 \pm 9,79$ for the girls and $64.83 \pm 10,46$ for the boys. As for gender specific scores, no significant relationship was found between the nutritional behaviours of the children and their attitudes towards their obese peers ($p>0.05$). Similarly, no meaningful relationship was observed between the nutritional behaviours of all children and their attitudes towards their obese peers ($p>0.05$).

Keywords: Nutritional behaviours, Obesity, Children.

1. GİRİŞ

Beslenme, kişinin büyümesi, gelişmesi, sağlıklı ve üretken olarak uzun süre yaşaması için gerekli olan besin öğelerini dışarıdan yeterli miktarda alıp vücutta kullanılmasıdır. Yeterli ve dengeli beslenme ise vücudun büyümesi, dokuların yenilenmesi, çalışması için gereklidir (Demirezen, 2005: 174). Sağlıklı beslenme davranışlarının çocukluk ve adolesan dönemlerde kazanıldığı ve yaşamın ileriki yıllarında da bu

* Bu çalışma "Uluslararası 9. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi"nde sunulan poster bildirinin gözden geçirilmiş hâlidir.

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, yncztrk@gmail.com

***Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ualpkaya@marmara.edu.tr

****Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, kbrck@gmail.com

*****Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, arzugokburun79@gmail.com

davranışları sürdürme olasılıklarını arttırdığı bildirilmektedir. Okul çağı dönemde kazanılan beslenme alışkanlıkları, çocukların yetişkin dönemde şişmanlık, koroner kalp hastalığı, diyabet, kanser gibi kronik hastalıklara yakalanma riskini azaltacaktır (Yabancı ve Pekcan 2010: 10). Obezite, vücutta aşırı yağ depolanmasıyla ortaya çıkan, birçok hastalığa neden olabilen, ciddi, sosyal ve ekonomik boyutları olan bir hastalıktır (Holub, 2008: 318; Hanson ve Rasmussen 2014: 48).

Obezitenin, alınan ve harcanan enerjinin dengeli olmayışından kaynaklanabileceği, çocukluk çağında başlayıp yetişkinlikte devam ettiği ile ilgili çalışmalar mevcuttur (Öztürk, 2010: 61; Robinson 1993: 274). Çağımızın hastalığı olarak da kabul edilen obezitenin görülme oranı her geçen yıl artmaktadır (Metinoğlu, 2011: 118; Brownell 2005: 127). Genel olarak çocuk ve adolesanlarda obez akranlarına yönelik tutumlarının araştırıldığı çalışmalarda obez akranlarını dışlama eğiliminde oldukları görülmekte olup, çocuklar ve ergenlerin obez bir akranı arkadaş olarak seçmezken, obez çocuğa sahip annelerinde çocukları için obez bir çocuğu arkadaş olarak seçmeme davranışı gösterdikleri bildirilmektedir (Jiménez ve ark. 2004: 143; Hansson 2014: 44)).

Çalışmalarda obez kişilerin hem sağlık sorunları ile baş edip hem de çevreden gelen olumsuz tutumlarla karşılaştıkları belirtilmiştir (Sikorski ve ark., 2012: 2). Obez kişilerin başkalarının olumsuz tutumlarından kaynaklanan, psikolojik ve sosyolojik sorunlarla mücadele etmek zorunda kaldıkları, bu bireylerin karşılaştıkları önyargılı davranışlar nedeniyle zor zamanlar geçirdikleri söylenmektedir (Yılmaz ve Dinç, 2010). Bu araştırmada 11 -13 yaş çocukların beslenme davranışları ile obez akranlara yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

2.YÖNTEM

Bu araştırma, çocukların beslenme alışkanlıkları ve obez akranlara yönelik tutumu arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılmıştır. Araştırmaya İstanbul ili Kartal ve Maltepe ilçesindeki iki devlet okulunda okuyan ve yaşları 11-13 (SS=12,19+0,82 yıl) arası toplam 402 öğrenci (204 kadın, 198 erkek) gönüllü olarak katılmıştır.

Beslenme davranışının belirlenmesinde Edmundson ve ark. (1996) tarafından geliştirilen, Öztürk ve Erdoğan (2010) tarafından Türk çocuklarına uyarlanan Beslenme Davranış Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek çocukların besin tüketimini belirlemek için az yağlı, çok yağlı, ve tuzlu, tuzsuz besin öğelerinin olduğu 14 maddeden oluşmaktadır. Ölçek, kişinin karşılaştırılabilir iki besinden hangisini daha çok yediğinin işaretlemesi şeklinde doldurulmaktadır. Ölçek maddeleri sağlıksız besin için -1, sağlıklı besin için +1 değer almaktadır. Toplam puan -14 ile +14 puan arasındadır. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması sağlıklı beslenme alışkanlığını göstermektedir. Ölçeğin güvenilirliği $r = 0,74$ olarak belirtilmiştir.

Öğrencilerin obez akranlarına karşı tutumlarını belirlemek için Çelik ve Ark. (2015) tarafından geliştirilen Obez Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, 16 maddeden oluşan 5'li likert tipi bir ölçektir. Çocuklar obez akranlara yönelik tutumlarını belirten ifadelerle ne kadar katılıp katılmadıklarını belirtmişlerdir. Ölçeğin tamamında alınabilecek en yüksek puan 80, en düşük puan ise 0'dır. Ölçekten alınan toplam puan yüksek ise obez çocuklara ilişkin olumlu tutumu, düşük ise olumsuz tutumu göstermektedir.

Bu araştırmada kullanılan veri toplama araçları 2016/2017 Eğitim- Öğretim yılı bahar yarıyılında uygulama yapılacak okullardan gerekli izinler alındıktan sonra gönüllü öğrenciler tarafından doldurulmuştur. Ölçekler doldurulmadan önce öğrencilere bilgi verilmiş ve ölçeklerin doğru veya yanlış cevabı olmadığı bu nedenle soruların doğru cevaplandırılması gerekliliği belirtilmiştir. Çocuklara birinci gün beslenme davranış ölçeği ve ikinci gün obez akran tutum ölçeği uygulanmıştır. Ölçekleri doldururken öğrencilerin yanlarında bulunularak soru varsa cevaplandırılmıştır. Öğrencilerden toplanan ölçekler araştırmacılar tarafından kontrol edilerek, yanlış, eksik veya boş bırakılanlar araştırma dışında tutulmuştur. Geçerli ve kabul edilen ölçeklerin puanları bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 16 programı kullanılmıştır. Beslenme davranışları ile obez akranlarına yönelik tutumları ortalamalar (X) ve standart sapmalar (SS) kullanılarak betimlenmiştir. Ortalamalar arası dağılımın normalliğine bakmak için Kolmogorov-Smirnov testi yapılmış ve çarpıklık ve basıklık değerleri -1,5 ile +1,5 değer arasında olduğundan dolayı normal dağılım olarak kabul edilmiştir. Pearson korelasyon katsayısı kullanılarak ortalamalar arasındaki ilişkiye bakılmış ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1: Tüm Grup Yaş, Boy, Kilo, Beslenme Alışkanlıkları ve Obez Akranlarına Yönelik Tutum Değerleri

Değişkenler		X	SS
Tüm Grup N=402	Yaş (Yıl)	12,19	0,82
	Boy (Metre)	1,54	0,09
	Ağırlık (Kg)	47,30	10,49
	Beslenme Alışkanlıkları (Puan)	2,28	5,62
	Obez Akranlara Karşı Tutum (Puan)	65,41	10,13
Kadın N=204	Yaş (Yıl)	12,19	0,82
	Boy (Metre)	1,54	0,08
	Ağırlık (Kg)	47,00	10,41
	Beslenme Alışkanlıkları (Puan)	3,01	5,54
	Obez Akranlara Karşı Tutum (Puan)	65,97	9,79
Erkek N=198	Yaş (Yıl)	12,19	0,82
	Boy (Metre)	1,54	0,09
	Ağırlık (Kg)	47,61	10,59
	Beslenme Alışkanlıkları (Puan)	1,52	5,61
	Obez Akranlara Karşı Tutum (Puan)	64,83	10,46

Tablo 1’de Öğrencilerin yaş, boy, kilo, beslenme alışkanlıkları ve obez akranlara karşı davranış tutumlarının değerleri verilmiştir. Tüm öğrencilerin beslenme alışkanlıkları $X=2,28$, $SS=0,82$ puanla orta düzeyde, obez akranlara yönelik tutum ise $X=65,41$, $SS=10,13$ puanla yüksek düzeyde bulunmuştur. Kadın öğrencilerin beslenme alışkanlıkları $X=3,01$, $SS=5,54$ puanla orta düzeyde, obez akranlara yönelik tutum ise $X=65,97$, $SS=9,79$ puanla yüksek düzeyde bulunmuştur. Erkek öğrencilerin beslenme alışkanlıkları $X=1,52$, $SS=5,61$ puanla orta düzeyde, obez akranlara yönelik tutum ise $X=64,83$, $SS=10,46$ puanla yüksek düzeyde bulunmuştur. Genel olarak ortalama değerlere bakıldığında öğrencilerin beslenme alışkanlıklarının olumlu değerlere doğru kaydığı ve obez akranlarına yönelik tutum değerlerinin de ortalamanın daha üstünde olumlu olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Tüm Grup Beslenme Alışkanlık Düzeyi ve Obez Akranlarına Yönelik Tutum Arasındaki İlişki.

Değişkenler		Beslenme Alışkanlıkları	Obez Akranlara Karşı Tutum
Tüm Grup N=402	Beslenme Alışkanlığı	r	1
		p	0,04
	Obez Akranlara Karşı Tutum	r	0,04
		p	0,41
Kadın N=204	Beslenme Alışkanlığı	r	-0,03
		p	0,62
	Obez Akranlara Karşı Tutum	r	-0,03
		p	0,62
Erkek N=198	Beslenme Alışkanlığı	r	0,09
		p	0,16
	Obez Akranlara Karşı Tutum	r	0,09
		p	0,16

Tablo 2’de öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ile obez akranlarına karşı tutumları arasındaki ilişki belirtilmiştir. Tüm grup arasındaki ilişkiye bakıldığında beslenme alışkanlığı ile obez akranlara yönelik tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$). Cinsiyete göre kadınlar incelendiğinde beslenme alışkanlığı ile obez akranlara yönelik tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$). Cinsiyete göre erkekler incelendiğinde beslenme alışkanlığı ile obez akranlara yönelik tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

11-13 yaş öğrencilerin beslenme alışkanlıkları ve obez akranlara karşı tutum durumlarının incelendiği ve aralarındaki ilişkiye bakıldığı bu çalışmada, tüm öğrencilerin beslenme alışkanlıkları 2,28 puanla orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Cinsiyete göre bakıldığında kadın öğrencilerin 3,01 puan, erkek öğrencilerin 1,52 puan aldıkları görülmektedir. Kullandığımız ölçekte puanlama -14 e doğru yaklaştıkça kişinin beslenme alışkanlığının olumsuz ve kötü beslenme davranışı içinde olduğunu ve +14 puana doğru ise olumlu, iyi beslenme davranışı içinde olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla, öğrencilerden elde edilen puanlara baktığımızda beslenme alışkanlıklarının orta düzeyde olduğunu söyleyebiliriz. Adölesan çağı öğrencilerinin beslenme alışkanlıklarının değerlendirilmesine yönelik yapılan çalışmalarda elde edilen bulgular; öğrencilerin önemli ölçüde sağlıksız beslenme davranışına sahip olduğunu ve önemli risk taşıdıklarını göstermektedir (Şirinoğlu, 2008: 65). Yapılan çalışmalarda öğün aralarında, adölesan öğrencilerin, şeker, çikolata, gazoz-kola tüketiminin ilk sırada yer aldığı (Alphan ve ark., 2002: 10; Çelik, 2012: 62) ayrıca, çocuklar, adölesanlar ve gençlerde düzenli olarak beslenilmediğinin ve ara öğünlerin atıldığı, sabah kahvaltısının düzenli yapılmadığı yönünde görüşler vardır. Savaşhan ve ark. (2014: 18) yapmış olduğu çalışmada da ilkokul çağındaki çocukların %69,6 sınıfın öğün aralarında, hamburger, tost gibi abur cubur besinleri tükettikleri belirtilmiştir. Beslenme davranışında, ebeveynlerin beslenme tarzının çocukların yeme davranışlarını etkilediği ve yeme davranış şeklini belirleyici bir faktör olduğu da belirtilmiştir (Özer ve ark., 2014: 67).

Genel olarak beslenme davranışıyla ilgili çalışmalara baktığımızda öğrencilerin öğün kaçırma veya abur cubur tabir ettiğimiz ayaküstü atıştırmalarla ilgili değerlendirmeler yapılmış ve sonuçlar pek olumlu çıkmamıştır. Çalışmamızdaki öğrencilerin ortalama puanları, beslenme alışkanlığında olumsuza doğru meyilli olmasa da tam puan olan +14 puana da çok yakın değerlerdir dolayısıyla yukarıdaki araştırma sonuçlarındaki abur cubur tabir edilen çikolata, tost, hamburger gibi besin maddelerini de tüketme eğiliminde oldukları gözlenmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü (2003) obeziteyi en riskli 10 hastalıktan biri olarak kabul ederken, obezitenin en önemli risk faktörlerini; fiziksel aktivitede azalma, beslenme alışkanlıkları, yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi, evlilik, doğum sayısı ve genetik oluşturmaktadır. Kalıtsal olarak da geçebilen obezite özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde hızla yayılmaktadır (Savaşhan ve ark. 2014: 15). Türkiye Sağlık Bakanlığı (2017) verilerine göre ülkemizde kadınların yüzde 20,9'unun obez olduğu görülmektedir. Erkeklerde ise bu oran yüzde 13,7'dir. Toplamda ise Türkiye'de obezite oranı %17'dir. Obezite önyargısı ise eğitim, sağlık gibi pek çok alanda bireylerin karşılaştıkları hoşgörüsüz, olumsuz tutum ve davranışlara maruz kalma olarak da tanımlanmaktadır (Altınayak ve ark. 2017: 202).

Çalışmamızda öğrencilerin obez akranlara karşı tutumları tüm grup 65,41 puanla yüksek düzeyde olduğu bulunmuştur. Cinsiyete göre bakıldığında kadın öğrencilerin 65,97 puan, erkek öğrencilerin 64,83 puan aldıkları görülmektedir. Araştırma grubumuzdaki öğrencilerin obez akranlarına karşı tutumları olumlu olarak görülmektedir. Genel olarak obez kişilere karşı güvenilmez, akılsız, çirkin, aptal, mutsuz, huysuz gibi düşünceler ön yargılar geliştirildiği bildirilmektedir (Brownell 2005: 28; Hansson ve Rasmussen 2014: 28).

Bacon ve ark. (2001: 256), Usta ve ark. (2015: 206), Teachmen ve ark. (2003: 75) obez bireylere karşı tutumlarla ilgili yaptıkları çalışmalar incelendiğinde sosyal yaşantıda obez bireylere karşı olumsuz düşüncelerin olduğu, bunun da obez bireylere karşı olumsuz tutum ve davranışların sergilenmesine yol açtığı görülmektedir. Bu davranışların bilinçli ve isteyerek olabileceği gibi, bilinçsizce ve önyargılar nedeniyle de ortaya çıkabileceğini belirtilmektedir. Obez ve kilolu bireylere karşı sosyal yaşantıda sergilenen olumsuz tutum ve davranışlar özel olarak aile içerisinde, okul yaşantısında ve iş ortamında da görülmektedir (Musher ve ark. 2007: 2095; Puhl ve Brownell 2001: 788; Falkner ve ark. 1999: 2100).

Araştırmalarda aşırı kilolu veya obez akranlara karşı bu olumsuz tutum ve davranışların anaokulundan üniversiteye kadar her aşamada ortaya çıkabileceği söylenmektedir. Holub (2008: 318) çocuklardaki bu olumsuz tutumun kreş ve ana okulu seviyesinden başladığını bildirmiş, Uluöz (2016: 125), çalışmasında üniversite öğrencilerinin üst sınıflara doğru olumlu tavır sergilediklerini, Altınayak ve ark. (2017:204) yapmış oldukları çalışmada ise üniversite öğrencilerinde olumlu tutumun olumsuza göre daha çok görüldüğü ancak olumsuza eğilimin yüksek olduğunu bildirmektedir.

Araştırma sonuçlarımıza göre öğrencilerin obez akranlarına karşı olumlu tutum sergiledikleri görülmektedir ve bu durum sevindiricidir. Çocukların obez akranlarına karşı tutumları yaş ilerledikçe olumlu davranışa doğru ivmelenmekte olduğu söylenebilir (Uluöz 2016; Altınayak 2017; Holub 2008). Genel olarak çocuklardaki bu olumsuz tutumun kreş ve anaokulu seviyesinden başladığı düşüncesi belki de bizim yaş gurubunun ortaokul seviyesinde olmasından dolayı olumlu davranışa doğru yönelmiş olabilir.

Araştırmamızda, sonucun olumlu çıkmış olması sevindiricidir ve günümüzde obezite ile mücadele kapsamında yapılan medyatik eğitimler veya şişmanlığın bireysel değil toplumsal bir problem olduğunun artık her yerde konuşulur olması, öğrenci grubumuzun daha olumlu davranışa yönelmesine neden olmuş olabilir.

Çalışmamızda beslenme alışkanlığı ile obeziteye karşı tutumu incelediğimizde istatistiksel bir ilişkinin olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$). Yaptığımız literatür taramasında iki özellik arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaya rastlayamadık. Dolayısıyla kişinin beslenme alışkanlığının obeziteye karşı fiziksel olarak onun kilolu olması veya tersi bir durumda kişilerin dış görünüşünün bir unsur teşkil etmediği düşünülebilir. Düzensiz beslenmenin obeziteye zemin hazırladığı düşüncesinin denek grubumuzda ne kadar bilindiğiyle ilgili bir araştırma yapılmamıştır. Ancak, obeziteye yol açan etkilerin farkındalığında olan bireylerde, süreç içerisinde fiziksel değişimle kişilerin önyargılı değerlendirilemeyeceği ve obeziteye yönelik olumlu veya olumsuz düşüncenin olmaması ilgi çekicidir. Dolayısıyla ele aldığımız konuyla ilgili olarak belki de bireylerin öncelikle beslenme ve obezite konusunda bilgilendirilmesi ve sonrasında daha büyük gruplara uygulanarak yeni çalışmaların yapılması daha etkili olacaktır.

KAYNAKÇA

- ALPHAN, E., Keskin Y., Tatlı, T. (2002). "Özel Okul ve Devlet Okulunda Öğrenim Gören Adölesan Dönemindeki Çocukların Beslenme Alışkanlıklarının Karşılaştırılması", *Beslenme ve Diyet Dergisi*, 31(1), ss.9-17
- ALTINAYAK, S. Ö., Gür E. Y., Apay S. E. Özkanbelik H. (2017). "Ebelik Öğrencilerinin Obez Gebelere Karşı Önyargısı", *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 20:3, ss.201-207.
- BACON, J. G., Scheltema, K. E., & Robinson, B. E. (2001). "Fat phobia scale revisited: the short form", *International Journal of Obesity & Related Metabolic Disorders*, 25(2), ss. 252-257.
- BROWNELL K. (2005). *Weight Bias*, London: The Guilford Press.
- ÇELİK, E. (2012). *Tokat il merkezindeki ilköğretim 6,7,8 sınıflı öğrencilerinin beslenme bilgi düzeyleri ve alışkanlıkları ile obezite sıklığını etkileyen faktörler*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Osman Paşa Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü. İstanbul, Türkiye.
- ÇELİK, B., Batık, V., Meryem Ö G. (2015). "Obez Çocuklara Yönelik Tutum Ölçeği Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", *E-İnternational Journal Educational Research*, 1(6), ss.40-53.
- DEMİREZEN, E., Coşansu G. (2005). "Adölesan Çağı Öğrencilerde Beslenme Alışkanlıklarının Değerlendirilmesi", *STED*, C. 14/ 8, ss. 174-178.
- FALKNER, N. H., French, S. A., Jeffery, R. W., Neumark-Sztainer, D., Sherwood, N. E., & Morton, N. (1999). "Mistreatment due to weight: prevalence and sources of perceived mistreatment in women and men", *Obesity Research*, 7(6), ss.572-576.
- HANSSON, L. M., Rasmussen F. (2014). "Attitudes towards obesity in the Swedish general population: The role of one's own body size, weight satisfaction, and controllability beliefs about obesity", *Body Image*, 11(1), ss. 43-50.
- HOLUB, S. (2008). "Individual differences in the anti-fat attitudes of preschool-children: The importance of perceived body size", *Body Image*, 5(3), ss.317-321.
- JIMÉNEZ, A. Bacardí, M. Leon, J. (2004). "Gender and ethnic differences of Mexican children's attitudes toward a drawing of an obese peer", *Asia Pacific Journal of Clinical Nutrition. Supplement*, (13), ss.142-149.
- METİNOĞLU, İ., Pekol, S., Metinoğlu Y. (2012). "Kastamonu'da 10-12 Yaş Grubu Öğrencilerde Obezite Prevalansı ve Etkileyen Faktörler", *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 3(2). Ss.117-123.
- MUSHER-EIZENMAN, D. R., Holub, S. C., Hauser, J. C., & Young, K. M. (2007). "The relationship between parents' anti-fat attitudes and restrictive feeding", *Obesity*, 15(8), ss.2095-2102.
- ÖZER, S., Bozkurt, H., Sönmezöz, S., Bilge, E. (2014). "Obezite Tanılı Çocuklarda Yeme Davranışının Değerlendirilmesi", *Çocuk Dergisi* 14(2). ss.66-71.
- ÖZTÜRK, M., Erdoğan, S. (2010). *Çocukların Beslenme Alışkanlıklarının Sağlık Davranışı Etkileşim Modeline Göre İncelenmesi*, İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi.
- PUHL, R., & Brownell, K. D. (2001). "Bias, discrimination, and obesity", *Obesity Research*, 9(12), 788- 805.
- ROBINSON, T. N., Hammer, L. D., Wilson, D. M., Killen, J. D., Kraemer, H. C., Hayward, C., Taylor, C. B. (1993). "Does Television Viewing Increase Obesity and Reduce Physical Activity? Cross-sectional and Longitudinal Analyses Among Adolescent Girls", *Pediatrics*, 91(2). ss.273-280.
- SAĞLIK BAKANLIĞI. <https://www.saglik.gov.tr/TR,11692/obezite.htm>.
- SAVAŞHAN, Ç., Sarı, O., Aydoğan Ü., Erdal, M. (2014). "İlkokul çağındaki çocuklarda obezite görülme sıklığı ve risk faktörleri", *Türk Aile Hekimleri Dergisi*, 19 (1). ss. 14-21.
- SIKORSKI, C. (2012). "Public Attitudes towards Prevention of Obesity", *PLoS ONE*, 7(6). ss.1-9.
- ŞİRİNOĞLU, V. 2008. *10-14 Yaş Grubu Farklı Spor Branşlarındaki Çocukların Beslenme Alışkanlıklarının Belirlenmesi*, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- TEACHMAN, A., Gapinski K. D., Brownell K. D., Jeyaram S. (2003). "Demonstrations of Implicit Anti-Fat Bias: The Impact of Providing Causal Information and Evoking Empathy", *Health Psychology the American Psychological Association*, 22(1), ss.68-78.
- ULUÖZ, E. (2016). "Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Öğrencilerinin Obez Bireylere Karşı Tutum Düzeylerinin Sınıf Değişkenine ve Bazı Değişkenlere Göre Karşılaştırılması", *Uluslararası Spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*;2(4). ss.124-36.
- USTA, E., Acar K., Aygün K. (2015). "Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Obeziteye İlişkin Tutumları", *Electronic Journal of Vocational Colleges- 4. UMYOS Özel Sayısı*. ss.46-53.
- YABANCI, N., Pekcan, G. (2010). "Adölesanlarda Beslenme Durumu İle Fiziksel Aktivite Düzeyinin Vücut Bileşimi ve Kemik Mineral Yoğunluğu Üzerine Etkisi", *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 11(6). ss.9-20.
- WORLD HEALTH ORGANISATION (2003). *Obesity and Over Weight*.